

IJTIMOIIY PEDAGOGNING KASBIY FAOLIYAT YO‘NALISHLARI

Choriyeva Durdon Anvarovna

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti Maktabgacha ta’lim fakulteti Maktabgacha ta’lim pedagogikasi va psixologiyasi kafedrası v.b.dotsenti,

E-mail: Choriyevadurdona76@gmail.com

Xushbaqova Anora Sarvar qizi

Maktabgacha ta’lim psixologiyasi va pedagogikasi yo‘nalishi 1 kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogik faoliyatning maqsadini amalga oshirish o‘quv muhitini shakllantirish, bolalar faoliyatini tashkil etish, o‘quv jamoasini tuzish, individual shaxsni rivojlantirish kabi ijtimoiy-pedagogik vazifalarni hal qilish chora-tadbirlari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Pedagoglik kasbi, professional, ijtimoiy rivojlanishning ob’ektiv tendentsiya, dars, ekskursiya, individual suhbat.

Abstract: This article describes measures to solve socio-pedagogical tasks, such as formation of educational environment, organization of children’s activities, formation of educational team, development of individual personality.

Keywords: Pedagogical profession, professional, objective trend of social development, lesson, excursion, individual interview.

Pedagoglik kasbining ma’nosi uning vakillari tomonidan amalga oshiriladigan va pedagoglik deb nomlanadigan faoliyatda namoyon bo‘ladi. U vakili maxsus ko‘rinish ijtimoiy faoliyat insoniyat tomonidan to‘plangan madaniyat va tajribani keksa avloddan yosh avlodga o‘tkazishga, ularning shaxsiy rivojlanishi uchun sharoit yaratishga va jamiyatdagi muayyan ijtimoiy rollarni bajarishga tayyorlanishga

qaratilgan. Bu faoliyat nafaqat pedagoglar, balki ota-onalar, jamoat tashkilotlari, korxonalar va muassasalar rahbarlari, ishlab chiqarish va boshqa guruhlar, shuningdek ma'lum darajada ommaviy axborot vositalari tomonidan amalga oshiriladi. Biroq, birinchi holda, bu faoliyat professional, ikkinchidan, har bir kishi o'ziga nisbatan ixtiyoriy yoki ixtiyoriy ravishda amalga oshiradigan, o'z-o'zini tarbiyalash va o'z-o'zini tarbiyalash bilan shug'ullanadigan umumiy pedagogikdir. Pedagogik faoliyat professional sifatida maxsus uyushgan jamiyatda amalga oshiriladi o'quv muassasalari: maktabgacha ta'lim tashkilotlari, maktablar, kasb-hunar maktablari, o'rta maxsus va oliy o'quv yurtlari, qo'shimcha ta'lim, malaka oshirish va qayta tayyorlash muassasalari.

Pedagogik faoliyatning maqsadi tarixiy hodisa. U zamonaviy insonga uning ma'naviy va tabiiy imkoniyatlarini inobatga olgan holda qo'yiladigan talablar to'plamini taqdim etuvchi ijtimoiy rivojlanish tendentsiyasining aksi sifatida ishlab chiqilgan va shakllangan. U bir tomondan turli xil ijtimoiy va etnik guruhlarning qiziqishlari va umidlarini, ikkinchi tomondan, shaxsning ehtiyoj va intilishlarini o'z ichiga oladi. A.S.Makarenko shaxsiyatning pedagogik dizaynini qo'llab-quvvatlagan va u shaxsni rivojlantirish dasturida pedagogik faoliyatning maqsadini va uni individual tuzatishni ko'rdi.

Pedagogik faoliyatning asosiy vazifalari: o'quv muhiti, bolalar faoliyati, o'quv jamoasi va bolalarning individual xususiyatlari. Pedagogik faoliyatning maqsadini amalga oshirish o'quv muhitini shakllantirish, bolalar faoliyatini tashkil etish, o'quv jamoasini tuzish, individual shaxsni rivojlantirish kabi ijtimoiy-pedagogik vazifalarni hal qilish bilan bog'liq. Pedagogik faoliyatning maqsadlari dinamik hodisa bo'lib, ularning rivojlanishining mantig'i shundan iboratki, ijtimoiy rivojlanishning ob'ektiv tendentsiyalarining aksi sifatida paydo bo'lgan va pedagogik faoliyatning mazmuni, shakllari va usullarini jamiyat ehtiyojlariga moslashtirgan holda, ular yuqori maqsad sari bosqichma-bosqich harakatlanish.

Pedagogik faoliyatning barcha xususiyatlari namoyon bo'ladigan asosiy funktsional birlik bu maqsad va tarkibning birligi sifatida pedagogik harakatlardir.

Pedagogik harakatlar kontseptsiyasi pedagogik faoliyatning barcha shakllariga (dars, ekskursiya, individual suhbat va boshqalar) xos bo‘lgan umumiylikni ifoda etadi, ammo ularning birortasiga kamaytirilmaydi. Shu bilan birga, pedagogik harakatlar shaxsning umuminsoniy va barcha boyliklarini ifoda etadigan maxsusdir. Pedagogik harakatni moddiylashtirish shakllariga murojaat qilish pedagogik faoliyat mantig‘ini ko‘rsatishga yordam beradi. Pedagogning pedagogik harakati birinchi navbatda kognitiv vazifa shaklida namoyon bo‘ladi. Mavjud bilimlarga asoslanib, u o‘z harakatlarining vositalari, mavzusi va kutilgan natijasini nazariy jihatdan taqqoslaydi. Kognitiv vazifa psixologik jihatdan hal etilib, undan keyin amaliy transformatsion harakat shakliga o‘tadi. Shu bilan birga, pedagog harakatlarining natijalariga ta’sir qiladigan pedagogik ta’sir vositalari va ob’ektlari o‘rtasida ba’zi bir nomuvofiqliklar mavjud. Shu munosabat bilan, amaliy akt shaklidan, harakat yana kognitiv vazifa shakliga o‘tadi, uning shartlari to‘liqroq bo‘ladi. Shunday qilib, pedagog-tarbiyachining faoliyati o‘z tabiatiga ko‘ra har xil turdagi, sinflar va darajadagi son-sanoqsiz vazifalarni hal qilish jarayonidan boshqa narsa emas. Pedagogik vazifalarning o‘ziga xos xususiyati shundaki, ularning yechimlari deyarli hech qachon yuzaga chiqmaydi. Ular ko‘pincha tirishqoqlik bilan ishlashni, ko‘plab omillar, sharoitlar va sharoitlarni tahlil qilishni talab qiladi. Bundan tashqari, istalgan aniq formulada berilmaydi: u prognoz asosida ishlab chiqilgan. N.V.Kuzmina pedagogik faoliyat tarkibida o‘zaro bog‘liq bo‘lgan uchta komponentni ajratdi: konstruktiv, tashkiliy va kommunikativ. Pedagogik faoliyatning ushbu funktsional turlarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun ko‘nikmalarda namoyon bo‘ladigan mos qobiliyatlar zarur. Konstruktiv faoliyat, o‘z navbatida, konstruktiv-mazmunli (o‘quv materialini tanlash va tuzish, rejalashtirish va qurish) bo‘linadi pedagogik jarayon), konstruktiv va tezkor (o‘zlarining harakatlari va bolalarning harakatlarini rejalashtirish) va konstruktiv va material (o‘quv jarayonini o‘quv, uslubiy va didaktik qo‘llab-quvvatlashni loyihalash). Tashkiliy faoliyat bolalarni turli tadbirlarga jalb qilishga yo‘naltirilgan harakatlar tizimini amalga oshirishni o‘z ichiga oladi, amalga oshirish uchun sharoit yaratadi qo‘shma faoliyat.

Pedagog bu nafaqat kasb, uning mohiyati bilimlarni yetkazish, balki shaxsiyatni shakllantirishning yuqori vazifasi, shaxsni shaxsga tasdiqlashdir. Shu nuqtai nazardan, pedagog ta'limining maqsadi doimiy umumiy va sifatida ifodalanishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Chorjeva, D. A. (2022, November). DIAGNOSTIC FEATURES TO IMPROVE LEARNING PROCESS. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE" THE TIME OF SCIENTIFIC PROGRESS" (Vol. 1, No. 3, pp. 145-149).
2. Каюмова, Н. М. Функциональные обязанности директора дошкольной образовательной организatsии. In international scientific and practical conference" the time of scientific progress" (Vol. 1, No. 3, pp. 102-107)